

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 9011888X

§. 99. Judicialis Inquisitio in scripta Joannis de Verger San-Cyrani Abbatis
Parisiis facta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

omnem cavillandi occasionem remove-
 ret, ipſus eorum vindicias, quas Low-
 donus fuſiore oratione expoſuerat, ex-
 cepit; cum vero hi inſuper cum Rege
 ſuo paciſci præſumerent, Angliæ Sena-
 tus eiſdem repoſuit, illos duntaxat eo
 ſue fuiſſe miſſos, ut de ſuis auſibus
 rationem redderent, non vero ut cum
 Rege ſuo paciſcerentur. Non deerant
 tamen ex iſtis Anglis, qui Scotiæ De-
 putatos ad novum bellum Regi inferen-
 dum incitarent: quinimo iidemmet hi
 Deputati Franciæ Regem datis literis,
 ut Scotiam invaderet, ſollicitabant:
 quocirca Carolus horum perſidiam e-
 doctus, illos perduellionis convicit, ac
 decima tertia Septembris die Lowdo-
 num, & Clobvillam Londinenſi Turri
 includi juſſit: die autem decima quinta
 Decembris Laudo Archiepiſcopo, &
 Wentwortho Nobili inſtigantibus, no-
 vum in Anglia Parlamentum con-
 vocavit.

§. XCIX.

*Judicialis Inquiſitio in ſcripta Joan-
 nis de Verger San-Cyrani Ab-
 batis Pariſis facta.*

Postquam Sai - Cyranus Abbas de *Abbelly. vita*
 pernicioſis doctrinis ſuſpectus ex *S. Vincent.*
 Regis mandato Vincenneniſi arci anno
 priori

Sæc. XVII. priori die decima quinta Maij fuerat
A. C. 1639. inclusus, mox intercepta sunt omnia
 illius scripta, & epistolæ, quas inter
 præter plurimas ad Arnaldum Andillyum, & Jansenium, & ab his ad illum
 datas, deprehensæ quoque fuerunt literæ ad S. Vincentium a Paulo Parisiis
 die vigesima Novembris ante biennium exaratæ, in quibus sanctum hunc
 Congregationis Missionis Fundatorem de habitis inter se colloquiis interpellans,
 de sua tam huic sancto, quam ejus Congregationi obsequia præstandi voluntate,
 de suis opinionibus plurimum Præsulorum suffragio approbatis, necnon
 de quibusdam præfatæ Congregationis exercitiis Deo minus gratis, necnon
 de pluribus aliis mentionem insperit, ob quæ Vincentii testimonium ad San-
 Cyranum erroris convincendum expectabatur; habebatur enim de ejus doctrina
 quæstio, productisque testibus, ac quæstionibus ex juris forma habitis
 Prierensis Abbas, Tardifus alias intima familiaritate San-Cyrano junctus,
 necnon Antonius Vigerius Patrum de doctrina Christiana Præses, & Pormorantus
 Abbas, Victorius Regis Sacellanus, & Cauletus Apamientis Episcopus,
 pluresque alii de periculosa San-cyrani doctrina ore & calamo propugnata
 testimonium reddidere. Præterea

terea Episcopus Lingoniensis, & S. Vincentius a Paulo, necnon Pater Gontrenus in testes etiam vocabantur, qui tamen tribunali ac Judici profano sefultere renuentes, sua chirographa, atque in iis exarata testimonia Richelio Cardinali tradidere.

Quod vero S. Vincentius in jus vocatus fuisset, non modo præfata San-Cyrani epistola ad eum data, sed maxime nota familiaritas, quam ei cum illo intercessisse, compertum erat, iudicibus ansam præbuit; postquam enim San-Cyranus Lovanio Parisios venerat, Vincentius hunc Virum, cujus eruditio, ac probitas existimata tum in ore & sermone omnium versabatur, sibi suæque novellæ Congregationi oppido proficuum fore autumabat, quocirca simulata ejus austeritate, & Ecclesiæ reformandæ Zelo deceptus, eundem frequentius invisit, & quamvis semper ipsius personam coluisset, errores tamen, quos postea detexerat, acriter infectatus est: eodem tamen tempore, quo hic sanctus velut Apis argumentosa salubrium consiliorum mel suxerat, San-Cyranus frequentioris colloqui ope, sensim errorum venena, insperlis sanctissimis quibusque doctrinis occultata instillare, atque in ejus Congregationem propagare tam dextre adlaborabat, ut

Hist. Eccles. Tom. LX.

Y intel-

Sæc. XVII.
A. C. 1639.

Sæc. XVII. intellectus minus perspicax, & volun-
A. C. 1639. tas in bono minus obfirmata, ac erat

Vincentii, ægre latens toxicon detexisset: Cum ergo Vincentio Abbatis hujus opiniones indies magis suspectæ, ac noxiæ viderentur, quadam die studiose de quodam Calvini errore sermonem cum illo habuit, mox vero attonitus hæsit ad temerarias voces, quibus Abbas adversas partes amplexus, hujus Hæresiarchæ errorem tuebatur: Cumque opponeret Vincentius, hanc Calvini Doctrinam ab Ecclesia damnatam esse; ille contra respondit, Calvinum non adeo malam causam sibi tuendam sumpsisse, at male sustinuisse: postmodum hæc verba subjunxit: *bene sensit, male locutus est.*

In alio congressu, cum San-Cyranus incaluisse disputando, & summa vehementia Doctrinam defenderet a Concilio Tridentino inter falsas & hæreticas relatam, Vincentius tum maxime ratus, se charitatis lege teneri, ut hominem redargueret, *mi Domine, ajebat, nimia tua opinandi libido est, quæ extra orbitam raperis. Quid? petisne, ut Doctori privato erroribus obnoxio, qualis tu es, plus fidei, & authoritatis tribuam, quam Ecclesiæ, quæ Veritatis Columna est? Ista me docet hoc, tu defendis, quod illi est contrarium. Quæso mi Domine, quo*

pacto audes tuum unius iudicium præferre Sæc. XVII.
 iudicio tot præstantissimorum Virorum, ac A. C. 1639.
 Præfulum in Concilio Tridentino congrega-
 torum, qui rem hanc communi voce, &
 sensu definierunt? ne verbum mihi amplius
 de hoc Concilio, reposuit Abbas: erat
 Concilium Papæ, & Scholasticorum, in
 quo omnia factionibus, coitionibus, & sus-
 fragiorum præfationibus agebantur. Sub
 aliud tempus Vincentius, cum in tem-
 plo B. Virginis ad aram fecisset, ad eun-
 dem Abbatem accesserat invisendi gra-
 tia: reperit tamen eum suo inclusum
 cubiculo, ex quo aliquanto post tem-
 pore prodeuntem Vincentius subridens,
 usitata sua suavitate, & comitate in
 hæc verba alloquitur: *fatere Domine;*
nunquid in Commentarios interea retulisti
quædam aliquem animi sensum, quem tibi in
oratione matutina suggessit Deus? Ad
 quod Abbas: *ingenue confiteor tibi, ma-*
gna mihi lumina largitum esse Deum, &
adhuc largiri: is docuit me, nullam am-
plius in terris existere Ecclesiam; & cum
videret Vincentium ex hoc Sermone
subito stupore defixum, nulla, repetiit,
nulla amplius in terris existit Ecclesia: Au-
thore Deo didici, plura, quam quinque
aut sex sæcula jam fluxisse: ex quo illa
collapsa, & inter ruinas suas sepulta est.
Antehac Ecclesia ingentis fluvii speciem ge-
rebat, qui ab ipso fonte arcessitus puris,
 X 2 *& lim-*

Sæc. XVII. *Et limpidis aquis fluebat: at modo id, quod
A. C. 1639. nobis videtur Ecclesia esse, non nisi limus,
Et cœnum est. Alveus tam nobilis fluminis
idem etiamnum est, sed non sunt eadem aquæ.*

Quid? excepit Vincentius, majorem tu fidem habes privatis tuis opinionibus, quam verbis Jesu Christi, cujus certissimum illud effatum ac promissum est, edificaturum se Ecclesiam suam supra petram, nec unquam portas inferi adversus illam prævalituras esse? Ecclesia est ipsius sponsa: non illam repudiabit unquam; Spiritus Sanctus, eidem semper adest, & errare non sinit. At Abbas, verum quidem est, subjecit, Jesum Christum Ecclesiam suam ædificasse supra petram, sed est tempus ædificandi, & est tempus destruendi. Erat illa Christi sponsa; sed modo prostituta est, & adultera: propterea eam Christus respuit, & abjecit, vultque, ut ei substituatur alia, quæ integram sibi fidem præstet. Ad hæc cum reponeret Vincentius, nimium sane Abbatem recedere a cultu & observantia, quam deberet veritati; illud quoque addidit, oporteret omnino, ut penitus ingenio suo dissideret, neque de his rebus proprio spiritui, qui tam peruersis opinionibus imbutus esset, unquam acquiesceret. Demum post aliquot concertationes a se invicem discessere. Hæc referunt Molinistæ.

Ab eo temporis momento Vincentius cum San- Cyrano caute admodum,
& po-

& potius miserationis affectu, quam indignationis impetu accensus agebat; suum tamen amicum in novæ hæresis abyssum præcipitem ruere, veritus, non modo veteris amicitiae jure, sed Christianæ charitatis lege adactus, ultimum remedium opponere statuit, eundem gravibus oppido verbis hortatus, ut suum Judicium Ecclesiæ submitteret, Sacri Concilii Tridentini decretis obsequeretur, erroneasque opiniones, quas propugnare videretur, ex animo damnaret; illas vero Ecclesiæ doctrinis recta adversari, invicte demonstratum ibat Vincentius. Ægerrime hæc monita ferebat San-Cyranus, desuper in præfata epistola de Vincentio questus, quod quatuor ejusmodi admonitionibus quintam addere haud contentus, vexationes contra se motas augere, atque in sui ruinam ceteris sese jungere voluerit.

§. C.

*S. Vincentii testimonium in causa Ab-
batis San - Cyrani.*

Die trigesima prima Martii Vincentius coram Lescoto Theologiæ Doctore, ac postea Carnutenfi Episcopo Richelii Cardinalis Deputato ex mandato Joannis Francisci Gondii Parisien-

Y 3

sis